

Library World News (LWN)

Services Sources towards to International

ฉบับที่ 1 ปีที่ 2

ประจำเดือนตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2554

กลุ่มวิจัยและพัฒนาห้องสมุด

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวเชิงวิชาการ
ของหอสมุดแห่งชาติทั่วโลก เป็นรายไตรมาส

ที่ปรึกษา

นางวิลาวัลย์ ทรัพย์พันธุ์

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ

จัดทำโดย

กลุ่มวิจัยและพัฒนาห้องสมุด (Research and
Library Development Group)

บริการข้อมูลเพื่อก้าวสู่สากล Services
Sources towards to International

ถ้อยแถลง

Library World News (LWN) ข่าวสาร
และความเคลื่อนไหวของหอสมุดแห่งชาติทั่วโลกใน
เชิงวิชาการ ฉบับที่ 1 ปีที่ 2 ขอนำเสนอเรื่องราวและ
ผลกระทบเกี่ยวข้องกับห้องสมุดอันเกิดจาก
สถานการณ์น้ำท่วมช่วงเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน
2554 ที่ผ่านมา กลุ่มวิจัยฯ ขอแสดงความหวังและ
เป็นกำลังใจให้แก่ผู้ประสบอุทกภัยทุกท่าน

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พี่น้องชาวสำนักหอสมุดแห่งชาติ
และครอบครัวทุกท่านด้วยค่ะ

ท่านผู้อ่านที่ต้องการสมัครเป็นสมาชิก โปรด
ติดต่อและบอกรับสมาชิกข่าวสารฉบับอิเล็กทรอนิกส์
ใหม่ได้ทาง email: rld@nlt.go.th สมาชิกทุกท่าน
คือกำลังใจที่มีค่าเพื่อการพัฒนาต่อไปไม่หยุดยั้ง

กลุ่มวิจัยและพัฒนาห้องสมุด

สารบัญ	หน้า
ถ้อยแถลง (Content)	2
โลกห้องสมุด (Library World)	3
เปิดโลกการอ่าน (Reading Room)	9
ห้องสมุดภาษา (English Library)	12
ความเคลื่อนไหวหอสมุดแห่งชาติ (Up to Date @ NL)	16

โลกห้องสมุด (Library World)

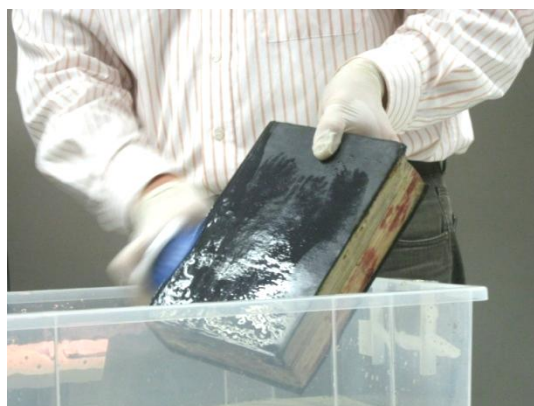
การกู้หนังสือจมน้ำ (Procedures for salvage of water damage library materials)

LWN ฉบับนี้ขอเสนอข้อมูลวิชาการเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์น้ำท่วม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ด้านการจัดหนังสือและห้องสมุดที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2554 ที่ผ่านมา สำนักหอสมุดแห่งชาติได้รับเชิญให้เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการกู้หนังสือจมน้ำ จัดโดยสถาบันเกอเธ่ ประเทศไทยร่วมกับหอศิลปวัฒนธรรม

ถึงแม้ว่ามนุษย์จะไม่สามารถลดอุบัติเหตุหรือภัยพิบัติทางธรรมชาติซึ่งไม่สามารถคาดเดาได้ เช่น การเกิดอุทกภัยซึ่งมีผลกระทบและสร้างความเสียหายให้แก่ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศ หากเรามองในแง่ดีการเกิดภัยพิบัติต่างๆ เหล่านี้ก็เป็นเครื่องเตือนสติให้เราต้องริเริ่ม หาวิธีเพื่อวางแผนป้องกันและเตรียมการรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินเหล่านี้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ หากองค์กรมีการบริหารจัดการที่ดีย่อมบรรเทาความเสียหายรวมถึงลดค่าใช้จ่ายในการกู้และฟื้นฟู

มีวัตถุประสงค์ในการกู้หนังสือหายากที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์น้ำท่วมในปี 2554 โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์หนังสือจากศูนย์สงวนรักษาหนังสือเมืองไลพ์ซิก ประเทศเยอรมนี หรือ Center for Book Conservation, Leipzig, Germany มาให้ความรู้ในครั้งนี้ โลกห้องสมุดจึงอยากนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาเผยแพร่ผ่านจดหมายข่าวให้กับสมาชิก ดังนี้ค่ะ

ได้มาก ดังนั้น เมื่อเกิดภัยพิบัติกับห้องสมุด สิ่งสำคัญ 2 ประการที่ควรคำนึงถึง คือ

1. การทำความเข้าใจกับผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากน้ำท่วมให้มากที่สุด รวมถึงการเตรียมความพร้อมและการให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ซึ่งมีความจำเป็นที่จะละเอียดมิได้

2. การกู้หนังสือจมน้ำ ควรเร่งดำเนินการทันทีเพื่อช่วยลดความเสียหายให้น้อยที่สุดและอยู่ในความควบคุมของผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ และควรคำนึงถึงปัจจัยอื่นที่สำคัญอีกด้วย

ข้อมูลที่เราควรทราบในเบื้องต้น คือ ลักษณะทางกายภาพของกระดาษ ได้แก่ เส้นใย กระดาษเป็นผลิตภัณฑ์ทางธรรมชาติ มีส่วนประกอบของเนื้อไม้ ผงหิน กาว และน้ำ โดยมีน้ำเป็นส่วนประกอบประมาณ 5-8 % ของส่วนประกอบทั้งหมด เมื่อกระดาษเปียกน้ำ น้ำจะเข้ามาทำลายโครงสร้างกระดาษและการยึดเกาะของเส้นใย กระดาษจะบวมและเปลี่ยนสภาพเป็นคลื่นและ

เสียรูปร่าง นอกจากนี้ น้ำยังเป็นปัจจัยการเจริญเติบโตของเชื้อรา โดยเชื้อราจะเจริญเติบโตได้ดีในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ฉะนั้น เมื่อกระดาษเปียกน้ำควรรีบดำเนินการ การกู้ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้และไม่ควรเกิน 48 ชั่วโมง เพื่อป้องกันเชื้อราเจริญเติบโตและทำลายเส้นใยกระดาษและหนังสือในที่สุด

วิธีการกู้หนังสือมี 3 วิธี

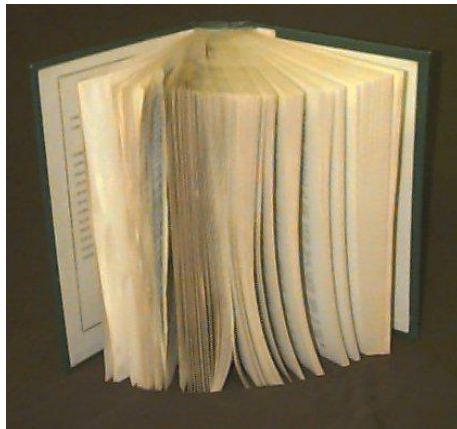
1. การผึ่งอากาศ หรือ Air Drying
2. การแช่แข็ง หรือ Freeze Drying
3. การแช่แข็งด้วยระบบสุญญากาศ หรือ Vacuum Freeze Drying

หลักการกู้มีขั้นตอน

1. คัดแยกประเภทของหนังสือ
2. ประเมินระดับความเสียหาย
3. ตัดสินใจใช้วิธีการกู้หนังสือ
4. การจัดการหลังการกู้หนังสือ เช่น การซ่อมแซม
5. การจัดการเชื้อราบริเวณชั้นวางหนังสือและผนังอาคาร
6. การวางแผนเพื่อดำเนินการเกิดสถานการณ์ต่อไป

วิธีการกู้หนังสือจมน้ำ

1. การผึ่งอากาศ หรือ Air Drying

การผึ่งอากาศ หรือ Air Drying เป็นวิธีที่ไม่ยาก มีประสิทธิภาพค่อนข้างน้อย เป็นกระบวนการทำให้แห้งโดยน้ำระเหยออกจากวัสดุสู่บรรยากาศ โดยการลดอุณหภูมิ ลดความชื้น เพิ่มการหมุนเวียนหรือการถ่ายเทของอากาศ **วิธีนี้อาจเป็นวิธีที่สะดวกที่สุดแต่ยังไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดของการกู้หนังสือจมน้ำ** การทำให้แห้ง อาจใช้พัดลมเป่าแต่ไม่ควรเป่าหนังสือโดยตรง หรือวัสดุอื่นที่ดูดซับความชื้นหรือน้ำได้ วิธีนี้เหมาะสมกับหนังสือที่เปียกน้ำในปริมาณน้อยและไม่มีเชื้อรา

การผึ่งอากาศมีข้อดีคือ ค่าใช้จ่ายไม่สูงและง่ายต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่จำกัด เหมาะกับหนังสือทั่วไป ส่วนข้อเสียคือ ใช้แรงงานและเวลานาน หนังสืออาจมีหมักซึม เลอะติดกัน สูญเสียรูปร่าง ได้ง่าย และอาจเกิดคราบน้ำได้อีกด้วย อีกทั้งยังไม่เหมาะสมกับหนังสือประเภทนิตยสารที่ใช้กระดาษอาร์ตหรือกระดาษเคลือบมัน

กรรมวิธี กู้หนังสือออกจากพื้นที่เปียกน้ำ และเก็บไว้ในห้องที่แห้งให้เร็วที่สุด หากหนังสือ

สภาพแข็งแรง ให้วางแนวตั้งลักษณะใบพัด ใช้พัดลมเป่าห่างๆ หรือ ใช้กระดาษที่ดูดซับน้ำง่าย เช่น กระดาษซับ (Paper towel) หรือกระดาษทิชชู ซับทุกๆ 10-15 หน้า ควรเปลี่ยนกระดาษทิชชูให้บ่อยครั้ง จนกว่าหนังสือเริ่มแห้งหมาดๆ ให้นำมาจัดรูปทรงให้เหมือนเดิมโดยใช้วัสดุที่มีน้ำหนักทับไว้หรือพันด้วยผ้าก๊อซ (Gauze) ให้แน่นเพื่อให้หนังสือคืนสภาพเดิม ให้มากที่สุด และรอการซ่อมแซมต่อไป การผึ่งอากาศใช้ระยะเวลาประมาณ 1-2 เดือน หรืออาจทำให้แห้งโดยนำหนังสืออบในเตาอบด้วยอุณหภูมิประมาณ 50-60 องศาเซลเซียส แต่วิธีอบด้วยเตาอบนี้อาจทำให้หนังสือกรอบ หนังสือที่ผ่านกรรมวิธีนี้ผู้ปฏิบัติต้องแน่ใจว่าแห้งสนิทแล้วจึงนำออกให้บริการตามเดิม เพื่อการป้องกันเชื้อราที่ตกค้างอาจสร้างปัญหาได้ในอนาคต

หนังสือที่เหมาะสมกับวิธีนี้ ได้แก่ หนังสือเปียกน้ำน้อย ไม่หนา ไม่มีส่วนประกอบที่ซับซ้อน หรือมีส่วนประกอบที่ละลายน้ำง่าย เช่น สีส้มึก ประเภท Ink jet และกาวที่ง่ายต่อการบวม เป็นต้น

2. การแช่แข็ง หรือ Freeze Drying

การแช่แข็ง หรือ Freeze Drying เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพปานกลาง คือวิธีทำให้น้ำเป็นน้ำแข็งที่อุณหภูมิประมาณ -20 องศาเซลเซียสในตู้แช่แข็ง ซึ่งใช้หลักการเดียวกับอุตสาหกรรมอาหารแช่แข็ง มีวัตถุประสงค์เพื่อไม่ให้เชื้อโรคและจุลินทรีย์ เช่น เชื้อรา มีการเจริญเติบโตได้ในหนังสือที่เปียกน้ำ เนื่องจากเชื้อราไม่สามารถเจริญเติบโตได้ในอุณหภูมิประมาณ -20 องศาเซลเซียส ข้อแนะนำ ตู้เย็นธรรมดาในบ้าน ไม่มีประสิทธิภาพใน การทำความเย็นในระดับนี้ ดังนั้นจึงไม่ควรนำมาใช้แช่หนังสือที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ไม่ควรนำอาหารไปแช่ในตู้แช่แข็งสำหรับแช่หนังสือ เพราะนอกจากใช้งานที่ผิดวัตถุประสงค์แล้ว อาจทำให้ติดต่อและแพร่เชื้อโรคและจุลินทรีย์ต่างๆ ไปกับหนังสือหรืออาหารนั้นๆ

การแช่แข็งมีข้อดีคือ สามารถหลีกเลี่ยงและยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อราได้ และไม่ต้องใช้อุปกรณ์ที่ยังยากมีเพียงตู้แช่แข็งเท่านั้น ข้อเสียคือค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง เหมาะกับหนังสือที่แห้งตัวได้เร็วเท่านั้น และอาจทำให้หนังสือเสียรูปร่างจากการใช้ความเย็นได้

กรรมวิธี นำหนังสือบรรจุในถุงพลาสติกหรือกล่องสำหรับการแช่แข็งโดยเฉพาะ ปิดให้สนิทแล้วนำไปแช่ในตู้แช่แข็งใช้เวลาประมาณ 1-2 สัปดาห์ เมื่อนำออกมาจากตู้แช่แข็งแล้วนำมาทำให้แห้งด้วยการผึ่งอากาศและดำเนินการซ่อมแซมต่อไปเมื่อแน่ใจว่าแห้งสนิทแล้วจึงนำออกให้บริการตามเดิม

หนังสือที่เหมาะสมกับวิธีนี้ ได้แก่ หนังสือเปียกน้ำค่อนข้างมาก ไม่สามารถทำให้แห้งทันภายใน 48 ชั่วโมง และไม่มีส่วนประกอบของวัสดุอื่นเช่น หนังสือสัตว์หรือวัสดุที่มีสารเคลือบผิว เป็นต้น

3. การแช่แข็งด้วยระบบสุญญากาศ หรือ Vacuum Freeze Drying

การแช่แข็งด้วยระบบสุญญากาศ หรือ Vacuum Freeze Drying เป็นวิธีที่ถือว่ามีประสิทธิภาพสูงและดีที่สุดในการกักหนังสือจมน้ำในปัจจุบัน เนื่องจากมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสุญญากาศเข้ามาช่วย และยังเป็นกรรมวิธีที่ทันสมัยซึ่งสามารถกักน้ำในหนังสือและไม่ทำลายหรือดัดสารประกอบอื่นในหนังสือหลุดออกไป ได้แก่ การทำน้ำให้กลายเป็นไอ ด้วยวิธี **การระเหิด**

กรรมวิธี ก่อนการแช่แข็งด้วยระบบสุญญากาศ ควรนำหนังสือเปียกน้ำไปผ่านวิธีการแช่แข็ง หรือ Freeze Drying ในตู้แช่แข็งก่อนนำมาเข้าสู่จากเครื่องสุญญากาศ การทำงานของเครื่อง คือ การลดความดันอากาศในตู้แช่จาก 1,000 มิลลิบาร์ ให้เหลือประมาณ 6 มิลลิบาร์ และเพิ่มอุณหภูมิจนถึงระดับประมาณ 20 องศาเซลเซียส วิธีนี้จะใช้เวลาประมาณ 4-5 วัน โดยที่น้ำในหนังสือจะแห้งและระเหิด ทำให้คงสภาพเดิมของหนังสือไว้ได้มากที่สุด หลังจากนั้นจึงนำหนังสือมาดำเนินการซ่อมแซมและนำออกให้บริการต่อไป

การแช่แข็งด้วยระบบสุญญากาศมีข้อดีคือเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่ใช้กักหนังสือเปียกน้ำในจำนวนมาก และสามารถใช้ได้กับหนังสือที่มีสภาพเปียกน้ำน้อยจนถึงเปียกน้ำมาก ข้อเสียคือ มีค่าใช้จ่ายและ

ค่าบำรุงรักษาค่อนข้างสูง ต้องอยู่ในความควบคุมของผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ

หนังสือที่เหมาะสมกับวิธีนี้ ได้แก่ หนังสือทุกประเภทที่เปียกน้ำน้อยจนถึงเปียกน้ำมาก และมีจำนวนมาก แต่มีข้อจำกัด คือ ต้องมีการกำจัดเชื้อราแล้ว เพราะอาจทำให้ตู้แช่ภายในเครื่องจรมีเชื้อราเกาะได้ หากเกิดเชื้อราขึ้นแล้วต้องใช้กรรมวิธีกำจัด ทำความสะอาด บำรุงรักษาที่ค่อนข้างยุ่งยากและมีค่าใช้จ่ายสูง

กล่าวโดยสรุป การกักหนังสือจมน้ำ มีวิธีจัดการกับปัญหาไม่มากนัก แต่ละวิธีมีข้อจำกัดที่แตกต่างกัน เป็นที่เข้าใจกันดีว่าคุณลักษณะและสภาพหนังสือที่ได้หลังจากการกักย่อมไม่เหมือนเดิม เพียงแต่เป็นการช่วยให้หนังสือกลับสู่สภาพเดิมได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เท่านั้น ลองคิดว่าหากหนังสือที่ได้รับความเสียหายเป็นหนังสือที่มีคุณค่าสูง หายาก หรืออาจมีเพียงเล่มเดียว จะสร้างความเดือดร้อนมากเพียงใด ดังนั้นการกักหนังสือจมน้ำจึงเปรียบได้กับการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ การแก้ปัญหาที่ต้นเหตุน่าจะเป็นทางแก้ปัญหาที่ดีกว่าซึ่ง ได้แก่ การวางแผนการเตรียมการและการป้องกันภัยพิบัติอันเกิดจาก

ธรรมชาติและภัยอื่นๆ โดยอาศัยประสบการณ์ที่ได้
จากเหตุการณ์มหาอุทกภัยในครั้งนี้เป็นอุทธาหรณ์
หรือใช้เป็นแบบจำลองเหตุการณ์ เพื่อกระตุ้นให้
แต่ละหน่วยงานตระหนักถึงปัญหา โดยจัดให้มี
การปรึกษาหารือ พุดคุย หรือการประชุม
เพื่อกำหนดเป็นนโยบายที่มีความสำคัญเทียบเท่า
กับพันธกิจอื่นๆ ของหน่วยงาน และให้ความสำคัญ
ในการสร้างองค์ความรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ
ความปลอดภัย การจัดการกับปัญหา และ

การเตรียมการและป้องกันภัยพิบัติอันเกิดจาก
ธรรมชาติและ ภัยอื่นๆ ให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน
อย่างทั่วถึง พร้อมกับการซักซ้อมอยู่เป็นประจำ
เพราะหากเกิดเหตุการณ์อันไม่คาดคิด ทุกคนย่อม
ระมัดระวังและตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท รวมถึง
การแก้ไขปัญหาฉุกเฉินได้อย่างมีสติ อีกทั้งยังเป็น
ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์กร ซึ่งจะเป็นประโยชน์
ให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริงต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. Water, Peter. **Procedures for salvage of water damaged library materials**. Washington D.C.: Library of Congress (LC), 1975. Extracts from an unpublished revised text by Peter Waters dated July 1993.
2. <http://www.zfb.com/> (13 ธันวาคม 2554)
3. <http://www.sciencephoto.com/media/221279/enlarge> (13 ธันวาคม 2554)
4. <http://www.dartmouth.edu/~library/preservation/repair/airdry.html> (9 ธันวาคม 2554)
5. <http://www.nlm.nih.gov/hmd/preservation/generalcollection.html> (9 ธันวาคม 2554)
6. <http://www.faylicity.com/porch/> (9 ธันวาคม 2554)
7. <http://www.dayofarchaeology.com/category/maritime-archaeology/> (13 ธันวาคม 2554)

เปิดโลกการอ่าน (Reading Room)

เปิดโลกการอ่าน ฉบับนี้ขอเสนอแนวคิด
สร้างสรรค์ในการตกแต่งห้องสมุดครอบครัว หรือ
Home Library และมุมอ่านหนังสือ หรือ
Reading Corner ภายในบ้านของคุณ

ปัจจุบันนี้ความนิยมในการอ่านหนังสือ
อิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น แต่นักอ่านทั้งหลายยังมีความ
ใฝ่ฝันที่จะมีห้องสมุดเล็กๆ หรือมุมอ่านหนังสือ
ที่สงบ สบาย สวยงาม และดูเป็นส่วนตัว รวมถึง
การออกแบบตกแต่งที่เข้ากับบุคลิกของตนเองหรือ
สไตล์ที่ชอบ

เปิดโลกการอ่านฉบับนี้ขอเสนอไอเดีย
เก๋ไก๋หลากหลายรูปแบบของการออกแบบตกแต่ง
ห้องสมุดครอบครัว หรือ Home Library และ
มุมอ่านหนังสือ หรือ Reading Corner
ตัวอย่างเช่น การออกแบบชั้นวางหนังสือที่ไม่ต้องใช้

พื้นที่ทั้งห้องเป็นห้องสมุด โดยการปรับส่วนใดส่วนใด
เป็นชั้นวางหนังสือได้อย่างลงตัว การออกแบบ
ห้องใต้หลังคาเพื่อใช้เป็นมุมอ่านหนังสือ การปรับ
ผนังห้องให้เป็นชั้นวางหนังสือ และการออกแบบ
มุมอ่านหนังสือน่ารักในบ้านทั้งของผู้ใหญ่และเด็ก
เป็นต้น LWN หวังเป็นอย่างยิ่งว่าไอเดียสุดบรรเจิด
เหล่านี้จะเป็นประโยชน์กับท่านสมาชิกฯ ในการสร้าง
แรงบันดาลใจที่จะออกแบบมุมเล็กๆ มุมหนึ่งในบ้าน
ของท่านให้เป็นห้องสมุดครอบครัวและมุมอ่าน
หนังสือที่สวยงามและน่าอ่านมากยิ่งขึ้นหากสมาชิก
ท่านใดที่กำลังมีความคิดจะสร้างมุมส่วนตัวใน
การอ่านหนังสือเล็กๆ ในบ้าน หรือมีเนื้อที่
เพียงพอที่จะจัดสรรให้เป็นห้องสมุดของครอบครัว
LWN ฉบับนี้น่าจะเกิดประโยชน์เพื่อสร้าง
แรงบันดาลใจดังกล่าวได้

การออกแบบห้องสมุดครอบครัวสุดเก๋

การออกแบบพื้นที่ใต้บันไดและห้องใต้หลังคาเพื่อใช้เป็นห้องสมุดและมุมอ่านหนังสือ

พื้นที่ใต้บันไดที่ออกแบบให้เป็นชั้นวางหนังสือ โดยใช้บันไดแต่ละขั้นเป็นระนาบของชั้นวางหนังสือไปในตัวและมีการเสริมโคมไฟเพื่อเพิ่ม

แสงสว่าง ในกรณีที่พื้นที่ใต้บันไดมีแสงสว่างจากธรรมชาติไม่เพียงพอ

การออกแบบมุมอ่านหนังสือภายในบ้าน

การออกแบบมุมอ่านหนังสือแบบคลาสสิก มีการใช้โซฟาแบบนุ่มและนั่งสบาย และเสริมด้วย โคมไฟเพื่อเพิ่มแสงสว่างในการอ่านหนังสือ และ การออกแบบมุมอ่านหนังสือในแบบโมเดิร์น ซึ่งมีความหรูหราโดยการใช้ที่นั่งริมหน้าต่างหรือระเบียง

เป็นที่อ่านหนังสือ การออกแบบนี้ผู้อ่านสามารถ รับแสงธรรมชาติได้อย่างเพียงพอ โดยไม่ต้องใช้ โคมไฟเพื่อเพิ่มแสงสว่างในการอ่าน ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.shelterness.com>

เอกสารอ้างอิง : <http://www.shelterness.com> (1 ธันวาคม 2554)

ห้องสมุดภาษา (English Library)

ห้องสมุดภาษา ฉบับนี้ขอนำเสนอ
ศัพท์เฉพาะทาง (Technical Terms) ใน
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ “หนังสือ” แต่เป็นหนังสือ
สมัยโบราณของชาวตะวันตกที่เราไม่ค่อยคุ้นชิน
กันสักเท่าไร LWN อยากให้ท่านสมาชิกฯ
ได้รับข้อมูลและความรู้เพิ่มเติมที่กว้างขวาง

และมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นให้สมกับคำคมของ
LWN ที่ว่า **Services Sources towards to
International** และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านสมาชิก
จะนำคำศัพท์ฯ ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้บ้าง
ไม่มากก็น้อย

1. **Bookbinding** วิธีการเข้าเล่มหนังสือ

2. **Codex** หนังสือโบราณประเภทหนึ่ง มีวิวัฒนาการมาจากการจารึกหรือเขียนบน
กระดาษประเภท parchment vellum มาแทนที่การอ่านแบบ scroll โดยมากจะเป็นหนังสือที่เกี่ยวข้อง
กับคัมภีร์ไบเบิลของศาสนาคริสต์

3. **Mold or Mould** เชื้อรา โดยมากใช้เรียกเชื้อราที่เกิดบนหนังสือ

4. **Paper Mill** โรงงานผลิตกระดาษ นับว่าเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และอาจสร้างมลพิษทำลายสิ่งแวดล้อม

5. **Papyrus** หนังสือหรือกระดาษสมัยโบราณ ทำจาก ต้นปาปิรัส เป็นพืชชนิดเดียวกับต้นอ้อ ขึ้นอยู่ริมแม่น้ำไนล์ คิดค้นโดยชาวอียิปต์โบราณเป็นชาติแรก

6. **Parchment** หนังสือหรือกระดาษสมัยโบราณ ที่ทำจากหนังสัตว์จำพวก วัว ควาย แกะ และแพะ ใช้สำหรับจารึกหรือเขียน

7. **Pulp** เยื่อกระดาษ ทำจากเนื้อไม้และเป็นส่วนผสมหรือองค์ประกอบหนึ่งของการผลิตกระดาษ หรือ เรียกว่าเป็นสารตั้งต้นในการผลิตกระดาษนั่นเอง

8. **Quill** ขนนก หรือ ก้านของต้นอ้อ จุ่มน้ำหมึกใช้เขียนเป็นปากกาในสมัยโบราณ

9. **Scribe** ผู้ทำหน้าที่จารึก เขียน หรือจดบันทึกเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ ในสมัยโบราณ ได้แก่ เหตุการณ์เกี่ยวกับพระราชา ศาสนา และการเมืองการปกครองในสมัยนั้นๆ ต่อมาพัฒนาเป็นอาชีพปัจจุบัน ได้แก่ เสมียนพิมพ์ดีด (Typist) นักหนังสือพิมพ์หรือนักข่าว (Journalist) และนักบันทึกเหตุการณ์ (Public Servant) เป็นต้น

10. **Scroll** ลักษณะหนังสือหรือกระดาษสมัยโบราณที่ใช้อ่านแบบแนวตั้งและแนวนอน โดยนำกระดาษใส่ไม้แล้วม้วนออกเมื่อต้องการอ่าน และม้วนปิดหากอ่านเสร็จแล้ว

11. **Tablet** หนังสือสมัยโบราณประเภท แผ่นจารึก เป็นวัสดุใช้จารึกหรือเขียน ทำจากวัตถุดิบ 2 ชนิด คือ แบบเคลือบด้วยขี้ผึ้ง และแบบเคลือบด้วยดินเหนียว นอกจากนี้ในปัจจุบันยังใช้เรียกคอมพิวเตอร์แบบพกพาและหน้าจอแบบสัมผัส

12. **Vellum** หนังสือหรือกระดาษสมัยโบราณ ทำจากหนังลูกวัว มีลักษณะเบาและบาง คล้ายกับกระดาษไข่

เอกสารอ้างอิง

1. <http://pcclibtech.blogspot.com/2009/04/library-technician-part-time-cataloging.html> (15 ธันวาคม 2554)
2. <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Family-bible.jpg> (15 ธันวาคม 2554)
3. <http://ecosalon.com/the-10-least-green-government-subsidies/> (15 ธันวาคม 2554)
4. http://en.wikipedia.org/wiki/File:Joshua_Roll.jpg (15 ธันวาคม 2554)
5. <http://depositphotos.com/4554521/stock-photo-Scroll.html> (15 ธันวาคม 2554)
6. http://en.wikipedia.org/wiki/File:Out_of_ink.jpg (19 ธันวาคม 2554)
7. <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Escribano.jpg> (15 ธันวาคม 2554)
8. <http://www.katapi.org.uk/BibleMSS/ElAmarnaT.htm> (15 ธันวาคม 2554)
9. <http://en.wikipedia.org/wiki/File:1638vellumlarge.jpg> (15 ธันวาคม 2554)
10. <http://www.egyptgiftshop.com/papyrus.html> (23 ธันวาคม 2554)

ความเคลื่อนไหวหอสมุดแห่งชาติ (Up to Date @ NL)

● มหาอุทกภัยปี 2554

เหตุการณ์มหาอุทกภัย ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2554 เป็นต้นมา สร้างความเสียหายเป็นพื้นที่ มหาศาลทั่วภาคกลาง และสร้างความเดือดร้อน ให้แก่ประชาชนอีกด้วย โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัด ออยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร เป็นต้น ผลกระทบต่อหน่วยงานของกรมศิลปากร ได้แก่ โบราณสถานในพื้นที่ภาคกลางได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก

ในส่วนสำนักหอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี นั้น ได้รับความเสียหายน้ำเข้าไม่ถึงพื้นที่ชั้นใน อาคารได้มีการออกแบบโครงสร้างอาคารตาม มาตรฐานและป้องกันน้ำท่วมโดยฐานอาคารยกพื้น ให้สูงกว่าระดับถนนประมาณ 1 เมตร ส่วนอื่นของ อาคารที่มีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม เช่น ห้องควบคุมระบบไฟฟ้านั้น มีการเตรียมความพร้อมในการป้องกันไว้พอสมควร ได้แก่ การก่ออิฐ ฉาบปูนป้องกันโดยรอบ เป็นต้น มหาอุทกภัยครั้งนี้มี ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ประสบอุทกภัย จำนวน 75 ราย สำนักหอสมุดแห่งชาติอนุญาตให้ใช้ ห้องกลุ่มวิจัยและพัฒนาห้องสมุด ชั้น 2 อาคารเดิม เป็นศูนย์พักพิงชั่วคราว เพื่อช่วยบรรเทาเบาบาง ความเดือดร้อนให้แก่ข้าราชการและครอบครัว

นอกจากนี้ มหาอุทกภัยครั้งนี้ถูกจัดอันดับ ให้เป็นภัยพิบัติที่มีความเสียหายอันดับที่ 4 ของโลก และได้เป็นข่าวไปทั่วโลก มีหน่วยงานต่างประเทศที่ ได้ทราบข่าวและแสดงความเสียใจและเป็นห่วง เป็นไยผ่านทางจดหมายและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ มาเป็นจำนวนมาก ได้แก่ National Diet Library National Library of Indonesia และ Artlab Australia เป็นต้น

ส่วนบริการอื่นได้รับผลกระทบดังนี้

- คลังสิ่งพิมพ์ อ.ศาลายา จ.นครปฐม ได้รับผลกระทบจากน้ำทางฝั่งตะวันตกท่วม เส้นทางจราจรบริเวณโดยรอบ มีระดับ น้ำท่วมขังสูงประมาณ 50-80 เซนติเมตร ส่วนตัวอาคารปลอดภัยจากน้ำท่วม
- หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ลาดกระบัง ได้รับผลกระทบจากน้ำทาง ฝั่งตะวันออกท่วมบริเวณโดยรอบหอสมุดฯ มีระดับน้ำท่วมขังเต็มพื้นที่สูงประมาณ 30-50 เซนติเมตร ส่วนตัวอาคารปลอดภัย จากน้ำท่วมเช่นกัน

รวมภาพเหตุการณ์และผลกระทบจากมหาอุทกภัยปี 2554

Wishing you all success in the year 2012

กลุ่มวิจัยและพัฒนาห้องสมุด
สำนักหอสมุดแห่งชาติ

